ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ІХ СКЛИКАННЯ

СЬОМА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №8

Частина дев'ята

Стенограма пленарного засідання **12 травня 2022 року**

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ІХ СКЛИКАННЯ

СЬОМА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №8

Частина дев'ята

Стенограма пленарного засідання 12 травня 2022 року

Редакційне управління Головного управління документального забезпечення Апарату Верховної Ради України

3MICT

Засідання восьме (Четвер, 12 травня 2022 року)

Частина дев'ята

Звернення Прем'єр-міністра Королівства Нідерландів Марка РЮТТЕ	7
Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	10, 16
Інформація про:	
про розпуск депутатської фракції політичної партії «Опозиційна платформа – За життя»	16
виключення народних депутатів ЄФІМОВА М.В. і КОВАЛЬОВА О.І. зі складу депутатської групи «Довіра»	16
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	17
Внесення змін до:	
Закону України «Про правовий режим воєнного стану» щодо функціонування місцевого самоврядування у період воєнного дії стану»	18, 47
деяких законів України щодо безперебійного виробництва та постачання сільськогосподарської продукції на час воєнного стану	19
деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану	21
Прийняття у першому читанні за основу із скороченням	
наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо соціального захисту осіб рядового	
і начальницького складу та умов проходження служби цивільного захисту»	24

Прииняття Закону України «Про затвердження Указу Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 травня 2022 року «Про примусове вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів» .	26
Прийняття у першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення укладання угоди між Україною та Європейським Союзом про взаємне визнання кваліфікованих електронних довірчих послуг та імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері електронної ідентифікації»	29
Внесення змін до деяких законів України щодо діяльності з примусового виконання судових рішень, рішень інших органів (посадових осіб) у період дії воєнного стану29	9, 45
Прийняття у першому читанні за основу та скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проектів законів України:	
«Про внесення змін до деяких законів України щодо оптимізації трудових відносин» .	33
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення регулювання трудових відносин у сфері малого і середнього підприємництва та зменшення адміністративного навантаження на підприємницьку діяльність»	37
Внесення змін до:	
деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників .	40
деяких законів України щодо першочергових заходів реформування сфери містобудівної діяльності .	41
деяких законів України щодо удосконалення механізму протидії рейдерству .	44

Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб» з пропозиціями Президента України	45
Внесення змін до:	
Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання»	46
Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей податкового адміністрування податків, зборів та єдиного внеску під час дії воєнного, надзвичайного стану	49
Податкового кодексу України щодо особливостей визначення рентної плати за видобування газу природного на період дії воєнного, надзвичайного стану	53
Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання прийнятих Верховною Радою України 12 травня 2022 року законів України та негайного направлення їх на підпис Президентові України	55

Результати поіменного голосування

ЗАСІДАННЯ ВОСЬМЕ

Зал засідань Верховної Ради України 12 травня 2022 року, 12 година (Після перерви)

Веде засідання Голова Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, сьогодні у нашому пленарному засіданні по відеозв'язку братиме участь вельмишановний пан Прем'єр-міністр Королівства Нідерландів Марк Рютте. Прошу привітати вельмишановного пана Прем'єр-міністра (Оплески).

Шановні народні депутати, на засіданні Верховної Ради присутній Надзвичайний і Повноважний Посол Королівства Нідерландів в Україні Йеннес де Мол. Давайте привітаємо також (Оплески).

Шановні колеги, приємно відзначити, що посольство Королівства Нідерландів 29 квітня поновило свою роботу в столиці України. Дякуємо вам (Оплески).

Шановні колеги, за нашою доброю традицією давайте розпочнемо нашу роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати, 10 травня 2022 року на 89 році пішов з життя перший Президент України, перший Голова Верховної Ради України, народний депутат України першого, другого, третього, четвертого скликань, Герой України Леонід Макарович Кравчук.

Леонід Макарович у визначальні для України дні проявив державницьку мужність і твердіть, чим зіграв величезну роль у встановленні сучасної незалежної України. Саме під час його головування у Верховній Раді було прийнято історичні державні документи — Декларацію про державний суверенітет України та Акт проголошення незалежності України, ухвалено всі необхідні заходи для проведення всеукраїнського референдуму 1 грудня 1991 року. За час його президентства країна набула основних рис державності, було затверджено головні державні символи — Державний Прапор України, Державний Герб України і Державний Гімн України, сформовано Збройні Сили України.

Прошу вшанувати світлу пам'ять першого Президента незалежної України Леоніда Макаровича Кравчука хвилиною мовчання.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні народні депутати, нагадую, що Верховна Рада України працює в режимі пленарного засідання безперервно, тому сьогодні відповідно до прийнятих нами постанов «Про організацію роботи Верховної Ради України в умовах дії надзвичайного та/або воєнного стану» та «Про організацію роботи Верховної Ради України у зв'язку з актом збройної агресії Російської Федерації проти України 24 лютого 2022 року» за пропозицією Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп ми продовжуємо пленарне засідання.

Шановні колеги, український народ і його доблесні воїни вже 78 день твердо і мужньо боронять нашу Батьківщину, наші демократичні цінності від російського агресора. Тому я також за нашою традицією прошу вшанувати хвилиною мовчання світлу пам'ять наших захисників і захисниць, полеглих у боях за суверенну, незалежну і демократичну Україну. Вшануймо також пам'ять мирних громадян України, які були безневинно вбиті російськими окупантами. Царство Небесне і вічна пам'ять усім загиблим.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні депутати, як ми вже зазначали, сьогодні український парламент має честь заслухати відеозвернення Прем'єр-міністра Королівства Нідерландів вельмишановного пана Марка Рютте.

Пане Прем'єр-міністре, ми високо цінуємо послідовну і непохитну підтримку незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України з боку дружнього нідерландського народу. Глибоко вдячні Королівству Нідерландів за надання Україні гуманітарної, фінансової та військової допомоги. Зокрема, варто відзначити прийняття вашою країною рішення про постачання Україні легкої і важкої зброї, рішучу і цілеспрямовану позицію Нідерландів щодо санкційного тиску на Російську Федерацію, надання вами допомоги і захисту багатьом тисячам українців, які були вимушені рятуватися від війни за кордоном. Ми бачимо реальні дії вашої країни, і вони звучать голосніше будь-яких слів.

Наприкінці хотів би наголосити, що набуття повноправного членства України в Європейському Союзі є стратегічним курсом нашої держави і послідовним прагненням українського народу. Щиро сподіваємося на підтримку Королівства Нідерландів і вашого уряду в наданні Україні статусу кандидата на членство в Європейському Союзі.

Шановні колеги, до слова запрошую Прем'єр-міністра Королівства Нідерландів вельмишановного пана Марка Рютте. Будь ласка (Оплески).

МАРК РЮТТЕ, *Прем'єр-міністр Королівства Нідерландів*. Шановний пане Голово! Шановні члени українського парламенту! Шановний український народе! Хочу подякувати вам, пане Голово, за ваші щирі й теплі слова на мою адресу, на адресу моєї країни і за нагоду звернутися до шановних депутатів. Це для мене превелика честь.

Звідси, з Нідерландів, я хотів би сказати вам одну просту річ: моя країна з вами, інші члени європейської родини також разом з вами. Ми будемо з вами

та не відступимо ані на крок на цій дорозі, аж поки мир, свобода і демократія знову не запанують в Україні та не здійсниться правосуддя. Іншого результату ми не бачимо.

Я хочу сказати прямо: український народ може розраховувати на непорушну підтримку з боку Нідерландів, ми зробимо все можливе, щоб дати тимчасовий прихисток тисячам українців доти, поки вони не зможуть повернутися безпечно до своїх домівок і родин.

Того тижня 5 травня ми відзначали День визволення Нідерландів від фашистської окупації під час Другої світової війни, який святкуємо щороку. Але цього року в нас було інакше відчуття через війну, що триває в Україні. Як ніколи раніше ми усвідомлювали, що свобода не дається без плати, свобода дається за високу ціну та в цій біді не можна полишати своїх друзів. Традиційно в цей день ми запалюємо смолоскипи свободи по всіх Нідерландах. Цього року були жовті та блакитні кольори. Так само в наших серцях і думках ми мали ці кольори (Оплески).

Буквально за кілька тижнів перед брутальною російською атакою я ходив чарівними вулицями вашої столиці. Київ — давнє історичне місто. Я пригадую моє відчуття затишшя перед бурею, яке я тоді пережив. Люди вже готувалися до можливої агресії, яка все-таки незабаром сталася. Мене тоді вразили рішучість не здаватися кожного, з ким довелося зустрітися, воля до перемоги в боротьбі за свободу і демократію, готовність боротися за майбутнє України, якщо доведеться, до кінця.

Ми знаємо, що, на превеликий жаль, довелося саме так і зробити. Російська агресія проти вашої країни нещадна і руйнівна. Вона заснована на абсолютній брехні. Дії Росії призвели до загибелі тисяч людей, від бомбардувань руйнуються школи, лікарні, цілі міста, і люди змушені тікати від рідних місць і домівок зі своїми родинами.

Російська навала надзвичайно потужна, і боротьба з нею робить мужність українських Збройних Сил ще більш надзвичайною в очах світу.

Президент пан Володимир Зеленський став утіленням цього духу боротьби і цієї мужності. Дуже багато разів, коли ми говорили з ним по телефону в перший тиждень війни, я думав, що, може, ми говоримо вже востаннє, і це була жахлива думка.

Ми пишаємося Україною, її мужністю більше, ніж я можу висловити словами. Це як Давид проти Голіафа. Ми знаємо історію і знаємо, хто переміг у тому поєдинку (Оплески).

Президент Путін думав, що він зможе ізолювати Україну і поділити демократичні сили світу своєю швидкою військовою перемогою. Але він помилявся. Насправді він дуже прорахувався, тому що трапилося саме протилежне його намірам.

Сили демократії на Заході об'єднані як ніколи, і для цього є дуже добрі підстави, тому що ця війна — війна за майбутнє демократії, міжнародну правовладність. Ідеться про право суверенного народу обирати свою дорогу в житті,

про вашу і нашу свободу. Отже, ця війна — війна за наше спільне майбутнє. Ось чому колективні санкції, накладені на Росію та її керівництво, безпрецедентні. Ніколи раніше не застосовували такого інструменту так швидко, так прямо і в такому обсязі. Вважаю, що ми маємо зробити ще більше та якомога швидше і зупинити купівлю російської нафти (Оплески).

Хочу сказати, що Нідерланди готові зробити це разом з нашими партнерами і союзниками без вагань. Санкції мають діяти, аж поки російська агресія не закінчиться і не відновиться український суверенітет. Ми будемо з вами, не відступаючи ані на крок (Оплески).

Звичайно, така сама політика підтримки України стосується й надання військового обладнання. Нідерланди — одна з багатьох країн, що підтримують Україну в такий спосіб. Почалося з протитанкових і протилітакових засобів на першій брутальній фазі цієї війни, а тепер на новій фазі під час битви за Донбас ми постачаємо вам самохідні артилерійські системи PzH 2000 у співпраці з Німеччиною. Разом з нашими друзями і союзниками ми зробимо ще більше, надаючи потрібну допомогу на новій фазі цієї війни, там, де треба і коли треба. Ми з вами, не відступаючи ані на крок (Оплески).

Для мене особисто кожен цей крок означає також майбутні етапи відбудови вашої країни після цієї війни — реконструкція, відновлення правосуддя. Коли декілька тижнів тому Президент Зеленський звернувся до нашого парламенту, він слушно і конкретно говорив про це і особливо звернув нашу увагу на жахливі порушення прав людей і воєнні злочини. На жаль, тепер світ чує про це щодня. Ми чуємо про те, що російські війська вдаються до сексуального насильства як зброї у цій війні, ми чуємо про депортацію, про тортури і навіть про холоднокровні вбивства невинних цивільних людей.

Щоб здійснилося правосуддя, потрібно збирати факти, докази та з'ясовувати правду якомога швидше. Ми в Нідерландах маємо Гаагу як правосудну столицю світу і відчуваємо з цього приводу особливу відповідальність. Ось чому Нідерланди надсилають велику групу судових експертів до України в тісній співпраці з Міжнародним кримінальним судом, щоб таким чином правосуддя здійснилося своєчасно (Оплески).

Нідерланди знають з власного досвіду, що потрібен час для того, щоб висунула обвинувачення міжнародна юстиція, щоб здійснилося правосуддя, тому треба набратися терпіння. Уже майже вісім років ми завершуємо розгляд російської відповідальності за збиття рейсу МН17 біля Донецька і поступово наближаємося до розв'язки. Я дякую українським друзям за їхню підтримку в цій боротьбі за правосуддя.

Хочу вам пообіцяти, що Нідерланди працюватимуть так само наполегливо, щоб забезпечити правосуддя, коли розглядатимуться жахливі злочини, які Росія скоює проти вашої країни і хороброго українського народу. Ми не відступимо ані на крок, якою довгою і важкою не була б наша спільна дорога (Оплески).

На завершення хочу сказати, що перед початком війни Україна вже була цінним членом європейської родини, і від 2017 року ми маємо вже офіційну

Угоду про асоціацію з Європейським Союзом. Як на мене, цілком зрозуміло, що ці родинні зв'язки зміцнюються щодня. Найважливіше, щоб члени Європейського Союзу залишалися єдиними та об'єднаними у своїй підтримці України проти російської агресії, навіть якщо доведеться платити дорогу ціну за цю підтримку. Важливо використовувати кожну нагоду, щоб поглиблювати співробітництво між Україною та Європейським Союзом. Ми маємо спільно працювати, щоб відродити та відбудувати Україну так, щоб Україна стала ще ближчою до Європейського Союзу.

На сьогодні суть нашої позиції така: родина родиною, але війну треба виграти, і ви переможете у цій війні.

Насамкінець хочу процитувати святі слова Державного Гімну України:

«Ще не вмерла України і слава, і воля,

Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.

Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.

Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці» (Оплески).

Любі друзі, я від щирого серця вірю, що демократія переможе, свобода переможе, Україна переможе!

Дякую вам за увагу, і знайте, що ми залишаємося з вами, не відступаючи ані на крок.

Слава Україні! (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте ще раз подякуємо вельмишановному Марку Рютте за участь у пленарному засіданні Верховної Ради України та за його тверду й потужну підтримку нашої держави.

Вельмишановний пане Прем'єр-міністре, сподіваємося на якнайшвидшу зустріч у нашому спільному європейському домі. Дякуємо вам. Слава Україні і слава Нідерландам! (Оплески).

Шановні колеги, продовжуємо наше засідання. Перед тим як розпочнемо, хочу сказати, що сьогодні день народження у нашого колеги Першого заступника Голови Верховної Ради України Олександра Сергійовича Корнієнка. Давайте привітаємо (Оплески).

Шановні народні депутати, переходимо до роботи. На засіданні Погоджувальної ради ми домовлялися про те, щоб перед початком розгляду питань порядку денного надати час, до 3 хвилин, для виступів уповноважених представників депутатських фракцій і груп.

Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи.

Слово надається народній депутатці України Васильченко Галині Іванівні, фракція політичної партії «Голос».

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Юлії Клименко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Клименко. Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні українці, шановні колеги! Вісім років тому Путін з його «руським міром» напав на Україну і зробив свою, мабуть, найфатальнішу помилку в історії. До цього часу російська ракова пухлина 30 років проникала в нашу країну. Вона проникала порізному: через політичні партії, через політичні проекти, через економіку, бізнес, який контролювався Російською Федерацією, через релігію і релігійну пропаганду «руського міра» і геноцид українців, який системно здійснювали Російська православна церква і Московський патріархат, через культуру, нав'язуючи нашим дітям російські книжки і російську попсу. Зараз найкращий час поставити крапку і відрізати щупальці «руського міру» з усіх сфер. Закликаємо владу, правлячу партію і парламент системно видалити ракову пухлину Путіна з українського тіла.

Ми в цьому парламенті вже заборонили проросійські партії, проголосувавши за законопроект № 7172-1. Ми прийняли закон про конфіскацію майна, що належить юридичним і фізичним особам Російської Федерації. На жаль, він заветований Президентом, але сьогодні буде розглядатися в цьому залі. Сподіваюся, що ми його розблокуємо, і 28 тисяч російських активів перейдуть під контроль Української держави, і цими активами буде наповнюватися в тому числі Державний бюджет України.

Час заборонити російську пропаганду, яку «руський мір» здійснює через церкву. Нашою фракцією було подано проект закону № 7332 про накладення санкцій на патріарха Кирила та ще трьох релігійних діячів Російської православної церкви. Цей законопроект пройшов профільні комітети і може бути внесений до залу якнайшвидше. Мова йде не про релігійні заборони і не про боротьбу з релігійними організаціями, а про те, що ці люди є діючими співробітниками ФСБ, вони служать проти інтересів України, сіють розбрат, убивства і підтримують геноцид Російською Федерацією України.

Закликаємо колег, будь ласка, внесіть його в зал, і давайте почнемо очищувати Україну економічно, політично, релігійно і культурно від «російського міру».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Замість Івченка Павленко. Будь ласка.

Шановні колеги, я все-таки прошу зайняти свої робочі місця, і рівень децибелів шуму має бути набагато нижчий.

Будь ласка, доповідачу.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Хочу звернути увагу на ситуацію з дитячою політикою, з дітьми як під час війни, так і що нам необхідно робити після війни.

На сьогодні, і це відомо кожному, починаючи з 24 лютого, загинули вже 229 дітей, понад 450 поранені, 2 мільйони дітей евакуйовані за кордон або з батьками або у складі організованих груп, понад 2 мільйони евакуйовані в межах України, близько 600 тисяч дітей перебувають в окупованих районах і районах активних бойових дій. Значних руйнувань зазнала інфраструктура дитинства, лише освітніх закладів зруйновано понад 1,5 тисячі.

Уряд створив низку штабів з питань дітей. Надважливо, щоб їх діяльність була взаємопов'язаною і взаємопогоджуваною. Поки що є застороги щодо цього. Не справляється з необхідністю внесення швидких змін до законодавства і профільне Міністерство соціальної політики як центральний орган з питань дітей.

Крім вирішення нагальних питань уже сьогодні нам необхідно думати, планувати, розробляти, якою буде система захисту і підтримки дітей у післявоєнній Україні. Вона не може бути старою. В Україні мають виникнути суди у справах дітей або сімейні суди, які мають замінити застаріле поняття «орган опіки і піклування». І нехай дороговизна їх створення не зупиняє нас уже сьогодні. Усі спірні питання, що виникають з нашими дітьми у країнах, куди вони евакуйовані, вирішуються дитячими судами, бо вони не визнають рішень застарілого українського органу опіки і піклування.

Діти повернуться з евакуації з-за кордону, привезуть новий досвід спілкування з соціальними службами тих країн, де соціальний працівник не один на населений пункт, як зараз в Україні, і його завдання не контролювати, а навпаки, підтримувати і захищати родину.

З таким досвідом повернуться сім'ї з дітьми в Україну. Що запропонує Україна знівеченим війною дітям? Нова система має бути системою, а не окремими напрямами за міністерствами, мати нові складові, нові принципи, нові правила, нові взаємозв'язки і все має крутитися навколо дитини, а не по міністерській вертикалі, як, на жаль, відбувається сьогодні.

Потребу в таких змінах визначила створена Верховною Радою тимчасова слідча комісія з питань дітей, яка завершила свою роботу і рекомендувала негайно створити відповідний орган центральної влади — Державну службу України у справах дітей. Довоєнні проблеми дітей тільки посилилися в період війни. Застарілі й нові проблеми потребують системного розв'язання.

Саме тому нові дитячі суди, центральний орган виконавчої влади, нові інструменти – це те, що сьогодні потребує українська дитина...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Павленко Ростислав Миколайович.

Геращенко Ірина Володимирівна, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! На минулому засіданні найпопулярніший в Україні зарубіжний політик Прем'єр-міністр Великої Британії Борис Джонсон вивів абсолютно точну формулу переможної сильної держави — це вільні медіа і сильний парламент.

Наші Збройні Сили, якими захоплюється весь світ, інституція, яка має найвищу підтримку держави, сьогодні захищає не просто садок вишневий коло хати, а садок вишневий коло хати в європейській вільній Україні, і, власне, ми з вами маємо насамперед об'єднатися навколо демократичних цінностей, разом їх захищати.

Місяць тому Верховна Рада України прийняла заяву щодо підтримки свободи слова, за яку проголосував 361 депутат. І в той час, коли світ нагороджує українських журналістів найпрестижнішою Пулітцерівською премією, на жаль, в Україні закривають і вибивають з цифрового мовлення три проукраїнські професійні канали, де працюють лауреати цієї премії. Ми закликаємо негайно виправити це непорозуміння, тому що вільні медіа і сильний парламент — це основа демократичної держави.

Наша політична команда дуже цінує ту єдність, яка ці три місяці панує в українському парламенті, коли ми всі працюємо під українським прапором. Ми виконуємо велику роботу на всіх міжнародних майданчиках для того, щоб Україна отримала більше зброї, більше технічної і фінансової допомоги, посилення санкцій проти Росії — країни-агресора. Очевидно, що буде більше зброї і більше допомоги, якщо вплив парламенту на контроль за використанням цих коштів і транспарентність використання буде посилено. Ми маємо разом активізувати наші зусилля для отримання Україною кандидатства в члени ЄС уже в червні цього року. Команда «Європейської солідарності» працює над цим на всіх міжнародних майданчиках.

Але, друзі, дуже важливо усвідомлювати, що гарантом нашої безпеки є Збройні Сили України, а безпекові гарантії може дати лише НАТО. Нейтральність під будь-яким соусом, яку нам намагаються нав'язати україноскептики для того, щоб нашими руками вибити наш шлях від євроатлантичної інтеграції, буде найбільшою історичною помилкою на цей момент.

Наша політична команда вважає, що вступ України до НАТО ϵ навіть більш важливим, ніж вступ України до ϵ С. Ми готові над цим працювати для того, щоб уже на Мадридському саміті Україна отримала ПДЧ. Вибачте, будь ласка, ми вітаємо Фінляндію, Швецію, які прийняли рішення долучитися до НАТО, усвідомлюючи ризики російської агресії, але Росія нападе на нас знову, якщо в нас буде...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, слово надається народному депутату Бондарю Віктору Васильовичу, група «Партія «За майбутнє». Потім Юлія Володимирівна, і після неї Бакунець.

Бондар. Будь ласка.

БОНДАР В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 191, Хмельницька область, самовисуванець). Депутатська група «Партія «За майбутнє». Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Безумовно, зараз найважчий період у житті країни, воєнні дії на сході, на півдні, на жаль, відволікають увагу практично всього керівництва країни, уряду від реальних проблем в економіці. Я хочу порушити тему, що сьогодні треба думати також і про те, що є питання критичного імпорту, є питання відновлення промисловості, яка має дати можливість відновити наші будинки, відновити нашу промисловість, відновити наші містечка і почати наводити порядок за цими напрямами.

Я хочу звернутися до уряду і готовий долучитися до роботи щодо формування переліку критичних промислових підприємств, які сьогодні необхідно відновлювати, необхідно дооснастити обладнанням. Під цю програму треба розробити якісь спеціальні економічні умови, щоб люди мали можливість завезти необхідне промислове обладнання для відновлення цієї галузі, яка дасть можливість відновити будинки, інші речі. Необхідно розробити програми щодо відновлення конкретних містечок, які на сьогодні звільнено, щоб це не було огульне будівництво просто будинків без концепції, без розуміння, що там далі відбуватиметься, щоб це було будівництво містечок під конкретні робочі місця, під конкретну інфраструктуру, під майбутнє людей, які туди повертатимуться, щоб вони розуміли, для чого вони повертаються, яка робота їх там чекає, яка промисловість буде туди перебазована, розгорнеться, які інфраструктурні проекти, які пропозиції для середнього бізнесу, щоб їм було цікаво приїхати і відкривати там робочі місця.

Це дві програми промислового відродження, перевезення зі сходу в центр, на захід країни і перезапуску, купівля нового промислового обладнання. Наприклад, в Україні не вистачає виробництва скла, яке має вироблятися мільйонами квадратних метрів для того, щоб відновлювати будинки та інші об'єкти, які зруйновано. Це виробництво будівельних матеріалів, які раніше ми імпортували,

сьогодні можливо їх завозити і будувати в Україні. Це і робочі місця, і одночасно програма для відновлення країни.

Тобто я пропоную спільно з урядом почати працювати над двома такими програмами.

Перша. Це концепція відродження всіх містечок, які сьогодні звільнені, як вони відбудовуватимуться, які підходи будуть до кожного конкретного містечка, що там буде, які робочі місця, що людей повертатиме назад.

Друга. Це програма відродження і розбудови промисловості, яка сьогодні конче необхідна для відновлення країни і для створення робочих місць.

Вважаю, що над цими двома програмами нам слід уже працювати разом з урядом, сконцентруватися і виписати. Війна надовго, а ми маємо зробити все, щоб цей час країна вистояла насамперед...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тимошенко Юлія Володимирівна. Після неї Бакунець. Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Я думаю, сьогодні весь світ, затамувавши подих, дивиться на те, як армія, українська влада, народ разом мужньо і стійко захищають Україну, захищають наше право жити. Але водночас (я розумію, що зараз є дуже багато важливих розмов один з одним) я хотіла б привернути вашу увагу до того, що в тих регіонах, де є дуже тяжкі наслідки окупації, де розбомблені міста, села, будинки, ситуація настільки тяжка, що нам треба було б спільно об'єднатися навколо прийняття спеціальних програм, які можуть захистити людей, адже десятки тисяч родин залишилися без місця, де можна проживати.

Я спілкувалася з цими людьми, думаю, ви теж спілкувалися. Проблема в тому, що на сьогодні абсолютно немає чіткої концепції, як захистити цих людей, де їм жити. Немає жодної програми, яка оцінювала б стан їх осель і давала можливість відновити хоча б трохи до осені те, що можна зробити. Немає жодної потужної програми, оскільки закон про безробіття ще не підписаний, щоб дати можливість тим, хто не отримав права працювати, одержати негайно, невідкладно певну допомогу, що дасть можливість родинам вижити. Сьогодні для нас виклик на фронті, але виклик і в тилу, тому що багато людей не мають практично доступу до нормального життя.

Я хотіла б, щоб на наступному пленарному засіданні ми уважно подивилися на те, чому ці люди не захищені і як їх треба захистити. Я просила б, щоб ми окремо приділили увагу цій дискусії.

Я хочу вірити, що ми з вами бачимо і те, як працює економіка. Зверніть увагу на аграріїв — у них абсолютно не продано зерно. Нам треба наповнити державний резерв, закласти продовольчий резерв України і хоча б 50 відсотків зерна викупити в аграріїв. Давайте зараз сконцентруємося на тому, як живе кожен

українець у нашій державі, і спробуємо підтримати їх, наше виробництво, наших аграріїв, підприємців у цей важкий час. Вони цього потребують.

Дякую.

КОРНІЄНКО О.С., Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! У нас є два оголошення щодо парламентського життя.

Відповідно до статті 60 Регламенту Верховної Ради України у зв'язку з тим, що склад депутатської фракції політичної партії «Опозиційна платформа — За життя» став меншим, ніж кількість осіб у найменшій депутатській фракції, що сформована протягом першої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання, повідомляю про розпуск депутатської фракції політичної партії «Опозиційна платформа — За життя».

Відповідно до частини третьої статті 60 Регламенту Верховної Ради України» у зв'язку з рішенням депутатської групи «Довіра» від 3 травня 2022 року повідомляю про виключення зі складу депутатської групи «Довіра» народних депутатів України Єфімова Максима Вікторовича і Ковальова Олександра Івановича.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, завершальний виступ. Прошу народних депутатів до залу.

Слово надається народному депутату України Бакунцю Павлу Андрійовичу, депутатська група «Довіра».

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане Голово, шановне військово-політичне керівництво, народні депутати, наші мужні воїни! Сьогодні насамперед однозначно слід виголосити слова подяки нашим захисникам і захисницям, які, ризикуючи найдорожчим, захищають нас, — нашим прикордонникам, нашим бойовим бригадам, нашим силам територіальної оборони, адже саме завдяки вам ми, кожен у цій країні, можемо працювати.

Поки наші військові на різних рубежах — східних, південних, північних — захищають нашу землю, нам потрібно посилено працювати, щоб допомагати нашій армії найперше забезпечувати тих, які зараз на фронті. Із нашого прикордоння, яке я маю велику честь представляти, а це Жовківщина, Мостищина,

Яворівщина, відправили на фронт величезну кількість мужніх, відважних воїнів, які боронять нашу землю у складі як бойових бригад, зокрема 24 королівської бригади, 80 бригади, 63 бригади, так і Сил територіальної оборони, адже національне піднесення настільки велике, що люди, які записувалися оберігати свої домівки в рідних областях, навіть їдуть на фронт, щоб їх захищати. Це і 103 бригада, і 101 бригада, і 66 батальйон. Вони мужньо виконують найсвятіший обов'язок – захищати.

Але сьогодні з цієї високої трибуни за наказом наших громад, за проханням родин військових Сил територіальної оборони, їхніх жінок, матерів і дітей ми звертаємося до Генерального штабу, до Міністерства оборони, щоб звернули увагу на цих мужніх воїнів як з бойових бригад, так і з Сил територіальної оборони, які боронять на бойових позиціях нашу землю, аби їм допомогти амуніцією, щоб вони мали чим виганяти ворога з нашої рідної землі, щоб забезпечити їм безпечну дислокацію. На це обов'язково слід звернути увагу.

Ми також звертаємося до наших міжнародних партнерів, щоб і надалі допомагали нам ще більшою кількістю зброї, військової амуніції, щоб ми вже найближчим часом отримали довгоочікуване членство в Європейському Союзі. Ми однозначно віримо в те, що завдяки нашим партнерам, нашій роботі мужні захисники і захисниці України виборють довгоочікувану перемогу.

Слава Збройним Силам! Слава Силам територіальної оборони! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, зазначаю, що час для виступів вичерпано.

Переходимо до розгляду питань порядку денного. Але перед тим хочу повідомити, що голосування народними депутатами України проводиться поіменно з використанням сенсорної кнопки.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України пропоную провести сигнальне голосування для прогнозування результатів голосувань питань порядку денного.

Шановні депутати, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні, натиснути на зелену кнопку «За». Нагадую, що необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути на зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до кінця голосування, тобто до появи результатів на табло.

Шановні колеги,	готові до	сигнального	голосування?	Прошу	голосувати
(3a) - 246.			•		•

Працюємо.

Шановні народні депутати, перелік питань, який був попередньо узгоджений Погоджувальною радою, вам надано. Нагадую, що ми продовжуємо розгляд в другому читанні проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» щодо функціонування місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» (№ 7269).

Шановні колеги, до мене як Голови Верховної Ради України звернулися з листом керівники депутатських фракцій і груп з письмовими пропозиціями до проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» щодо функціонування місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» (№ 7269).

Враховуючи пропозиції депутатських фракцій і груп, які викладені в цьому листі, я поставлю на голосування пропозицію дати доручення Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування невідкладно підготувати законопроект № 7269 до повторного другого читання з урахуванням письмових пропозицій депутатських фракцій і груп для його розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України.

Шановні колеги, прошу вашої уваги! У мене є лист, підписаний фракціями і групами, щодо долі законопроекту № 7269. Відповідно до цих пропозицій я пропоную зараз припинити розгляд і обговорення цього питання.

Ми повинні проголосувати два рази щодо цього законопроекту. Перший раз я поставлю на голосування пропозицію прийняти проект у другому читанні та в цілому, як запропонував комітет. Лідери фракцій і груп пропонують її не підтримати. Після цього я поставлю на голосування пропозицію направити проект на повторне друге читання. Лідери фракцій і груп пропонують її підтримати. Після цього ми ще раз проголосуємо щодо тих речей, які написані в листі лідерів фракцій і груп. Домовилися, колеги?

Ставлю на голосування першу пропозицію, яка встановлена в рішенні комітету. Будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» щодо функціонування місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» (№ 7269) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 17.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію повернути проект комітету на доопрацювання з наступним поданням на повторне друге читання.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу голосувати.

(3a) - 333.

Дякую.

Шановні колеги, останнє голосування. Враховуючи пропозиції депутатських фракцій і груп, які викладені в цьому листі, ставлю на голосування пропозицію дати доручення Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування невідкладно підготувати законопроєкт № 7269 до повторного другого читання з урахуванням письмових пропозицій депутатських фракцій і груп, які викладені в листі, для його розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України сьогодні, 12 травня 2022 року.

Шановні колеги, прошу голосувати.

(3a) - 335.

Рішення прийнято.

Прошу комітет виконати це невідкладне доручення Верховної Ради України.

Ідемо далі, шановні колеги. Наступне питання — проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо безперебійного виробництва та постачання сільськогосподарської продукції під час воєнного стану» (№ 7264).

Шановні колеги, ми домовлялися, що до цього законопроекту всі знімають свої поправки.

Слово надається Юлії Володимирівні Тимошенко, 5 хвилин. Після цього голосуємо за цей законопроект. Домовилися, колеги?

Юліє Володимирівно, будь ласка, виступ 5 хвилин.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, насправді ми хотіли до сьогоднішнього засідання Верховної Ради спробувати як команда досягнути певних компромісів, як голосувати за ті законопроекти, щодо яких немає консенсусу. Для того щоб ефективно спрацювати, ми все-таки вирішили сьогодні зосередитися на тому, щоб пояснити, що цей проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо безперебійного виробництва та постачання сільськогосподарської продукції під час воєнного стану» (підкреслюю, воєнного стану), безумовно, дуже сумнівний, тому що ним передбачається, що сільськогосподарська продукція, яка завозитиметься в Україну, а це добрива і багато інших речей, які стосуються сільського господарства, не буде сертифікуватися, не проходитиме жодних правильних процедур контролю якості, у тому числі це стосується м'яса і всього того, що безпосередньо потраплятиме потім на прилавки наших магазинів.

Ми вважаємо, що не можна навіть під час воєнного стану не перевіряти якості пестицидів, гербіцидів, не перевіряти якості того, що вноситиметься в нашу землю, не перевіряти і не робити фітосанітарних сертифікатів, не перевіряти якості продукції, що взагалі в ній ϵ .

Я хочу сказати, що, безумовно, ϵ необхідність під час дії воєнного стану спростити процедури, але це не може бути загрозою для життя та здоров'я людей, загрозою взагалі для якості нашої землі. І що важливо, ми не можемо під час дії воєнного стану руйнувати вимоги щодо вступу України до Європейського Союзу, які ϵ для нас фундаментальними. Цей законопроект, на жаль, руйну ϵ .

Ми сьогодні зняли поправки, щоб не перешкоджати руху законодавчого процесу, але водночає будемо утримуватися і не голосуватимемо за цей законопроект, тому що він несе загрозу життю і здоров'ю людей. Тому я прошу зал уважно почитати цей документ, зважити всі за і проти і спробувати все-таки зберегти ту систему, яка скрупульозно вибудовувалася в нашій країні разом з Європейським Союзом, яка закладена в Угоді про асоціацію в розділі про вільну торгівлю з країнами Європейського Союзу і яка точно передбачає захист прав людей.

Прошу не голосувати за цей законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, мене ще повідомили, що одна поправка буде ставитися на голосування для підтвердження. Я правильно розумію? Після того як щодо неї буде прийнято рішення, ми переходимо до голосування за законопроект у цілому.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Переходимо до прийняття відповідних рішень. Щодо поправки хто виступатиме?

Цабаль Володимир. Будь ласка.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, фракція «Голос» підтримує цей законопроєкт, що потрібно дозволити ввіз пестицидів та агрохімікатів без реєстрації, якщо вони зареєстровані в країнах Європейського Союзу. Проте поправка 7 іде ще трохи далі. У ній пропонується ввозити без реєстрації не лише пестициди та агрохімікати, якщо вони зареєстровані в Європейському Союзі, а також ті, де зареєстрована діюча речовина. Що це означає? Що можна ввозити з будь-якої країни світу — з Китаю, з Індії, з Бразилії — будь-які пестициди та агрохімікати, якщо їх діюча речовина зареєстрована в Європейському Союзі. Тобто це відкриває дозвіл на ввіз незареєстрованих препаратів, можна сказати, зі всіх країн світу. Тому нам здається, що потрібно повернутися до попередньої версії закону, щоб можна було ввозити лише самі препарати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яка позиція комітету щодо поправки 7? Будь ласка.

ГАЙДУ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 128, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Колеги, добрий день! Дійсно, щодо цієї поправки є певні зауваження, але я хочу зазначити й наголосити, що обов'язкова державна реєстрація пестицидів не вимагається лише на період дії воєнного стану та 90 днів після.

Якщо ϵ зауваження в наших колег, то можемо поставити цю поправку на підтвердження на розсуд залу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, це єдина поправка, яка зараз буде ставитися на голосування. Прошу зайняти свої місця.

Поправку 7 комітетом враховано, але колеги просять поставити її на голосування для підтвердження. Комітет у принципі не заперечує, щоб зал прийняв рішення. Тому, шановні колеги, прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 69.

Поправку відхилено.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Займіть свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо безперебійного виробництва та постачання сільськогосподарської продукції на час воєнного стану» (№ 7264) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 313.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Ідемо далі. Наступне питання – проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану» (№ 7289).

На засіданні Погоджувальної ради ми з колегами домовилися, що всі поправки також не ставитимуться. Ми даємо 5 хвилин Юлії Володимирівні на виступ, а також Юлія Клименко виступить щодо двох поправок, які вона пропонує поставити на голосування для підтвердження. Чи щодо трьох? Ну, я вам надам слово, і ви скажете, скільки поправок. І після цього переходимо до прийняття рішення.

Юліє Володимирівно, 5 хвилин, будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, наша команда так само мала до законопроекту № 7289 багато поправок, але ми домовилися, що замість наших

поправок просто зараз висловимо всі зауваження до нього для того, щоб ви мали можливість уявити, про що цей законопроект і чи можна за нього голосувати.

Це проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану». Але відразу хочу сказати, що ті антиринкові процедури, які в ньому закладені, щодо розпорядження сільськогосподарською і несільськогосподарською землею, передбачені не лише на період дії воєнного стану. Вони, по суті, виписані так, що можуть працювати й після завершення війни.

Я хочу запитати: навіщо всі ці роки в країні проводилися реформи, які передбачали прозорі процедури, що будь-який шматочок землі в Україні буде дуже прозоро передаватися під строго визначені напрями і що буквально кожний сантиметр української землі буде не в корупційному контексті передаватися своїм людям, а все-таки це робитиметься так, як у європейських країнах?

Війна, безумовно, змінила в нашому житті багато чого, але наша команда дуже не хотіла б, щоб війна стала ширмою для корупційних дій, які просто неможливо буде зупинити, якщо вони будуть ще й закріплені законами.

Коли ви будете тиснути зелену кнопку, ви просто знайте, що в цьому законопроекті передбачається передача в оренду без будь-яких прозорих процедур, без земельних торгів, без тендерів, без нічого земельних ділянок державної і комунальної власності.

Я хочу, щоб усі були свідомі, що такими рішеннями ми, по суті, руйнуємо роботу країни останніх як мінімум восьми років, і все, що робилося нами спільно в цьому парламенті, в уряді, на рівні президентів, щоб убезпечити країну від корупції, цим законопроектом у земельних питаннях перекреслюється.

Крім того, тут ще передбачається така унікальна річ. Пам'ятаєте, як ми всі боролися за реєстри і кадастри? Так ось тут пропонується призупинення роботи Державного земельного кадастру та прийняття рішення про його відновлення через певний час, коли закінчиться війна. Я хочу запитати: хто ставить такі умови і чому в цьому законопроекті ви на цьому наполягаєте?

Я також хотіла б звернути вашу увагу, просто хоча б послухайте те, за що ви збираєтесь голосувати. Законопроектом передбачається відтермінування на період дії воєнного стану плюс до шести місяців сплати землекористувачами орендної плати. При чому за державні і за комунальні земельні ділянки треба буде платити орендну плату, а от для власників приватних земельних ділянок, які також є підприємцями і які за ці гроші живуть, скасовується сплата орендної плати.

Я хочу запитати: що ви робите? Це багатократно посилить гуманітарну кризу, яка ϵ на сьогодні в країні. Це багатократно забере в людей, які мають ці нещасні ділянки землі, ті копійки, які вони отримують як плату за оренду.

Не можна приймати цей законопроект. Не будьте такими байдужими, читайте, що вам пропонується, і голосуйте не тому, що вам хтось згори сказав голосувати, а тому, що ви державні діячі і зобов'язані дбати про державу, а не про чиїсь лобістські інтереси.

Тому ми будемо голосувати проти цього законопроекту і закликаємо всіх, які стоять на державних позиціях, зробити те саме.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми ще домовилися, що декілька поправок поставить Юлія Леонідівна Клименко і після цього переходимо до прийняття рішення.

Юліє Леонідівно, будь ласка, назвіть номери поправок.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Руслане Олексійовичу, я не наполягатиму ставити на голосування поправки, але дайте мені 2 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Леонідівно, будь ласка, 2 хвилини.

Шановні колеги, через 2 хвилини переходимо до прийняття рішення щодо цього законопроекту.

Клименко Юлія Леонідівна. Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Шановні колеги, законопроект № 7289, безумовно, потрібен, оскільки в Україні зараз діє воєнний стан і багато державних органів не працюють так, як потрібно. Більше того, нам як державі, яка воює, треба мати швидкі процедури будівництва житла і для тимчасово переміщених осіб, і для людей, яких треба переселяти із зони бойових дій. Треба будувати фактично нову інфраструктуру, тому що нас щодня обстрілює Росія, яка намагається знищити нашу залізничну інфраструктуру, портову інфраструктуру, заблокувавши порт «Южний» і порт в Одесі і фактично паралізувавши наш експорт.

Але при тому треба знаходити баланс між тим, щоб швидко будувати, робити документи і також не забувати про екологію і природу, тому що ті поправки, які я подавала, стосувалися саме того, щоб не переводити, не змінювати швидко цільове призначення, а також не робити швидко містобудівну документацію на порти вздовж усіх річок України.

У результаті ми досягли компромісу і з Кабінетом Міністрів, і з комітетом щодо того, щоб зосередитися саме на Дунайському кластері і розвивати там нові порти, які дадуть нам змогу збільшувати експорт при заблокованих одеських портах.

Тож дякую за компроміс і комітету за обговорення. Давайте голосувати і будемо швидко відбудовувати нашу країну.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану» (№ 7289) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу голосувати.

((3a)) - 290.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому. Вітаю, колеги.

Далі йдуть питання про включення до порядку денного і прийняття рішення.

Шановні колеги, переходимо до розгляду проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо соціального захисту осіб рядового і начальницького складу та умов проходження служби цивільного захисту» (№ 7284).

Нам треба провести два голосування.

Спочатку прошу проголосувати щодо включення до порядку денного сесії законопроекту. Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 326.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Будь ласка.

(3a) - 276.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми домовлялися про обговорення: два — за, два — проти. Будь ласка, запишіться на виступи: два — за, два — проти.

Слово надається народному депутату Бондарю Михайлу Леонтійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Будь ласка, передайте слово Миколі Княжицькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Княжицький. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Друзі, «Європейська солідарність» підтримає цей законопроект у першому читанні.

Тут ϵ три положення. Дозволяється приймати на службу цивільного захисту або продовжувати контракти з тими, хто був звільнений за станом здоров'я. Але незрозуміло, тому що якщо людина звільнена за станом здоров'я, а не переведена на іншу посаду, чи може вона професійно служити на цій службі.

Розширюються підстави для звільнення зі служби цивільного захисту. Там також ϵ негативні наслідки, які можуть бути пов'язані з порушенням становища і зловживаннями з боку керівників.

Уточнюються норми закону про одноразову грошову допомогу в разі загибелі, смерті, інвалідності або часткової втрати працездатності. Не заперечуючи проти підвищення грошової допомоги в передбачених випадках, звертаємо увагу, що принцип її надання не відповідає загальним. Питання, які пропонуються врегулювати на рівні закону, мали б бути врегульовані на рівні підзаконного нормативно-правового акта.

Одним словом, думаю, що до другого читання ми зможемо виправити ці неузгодження.

Друзі, це важливий законопроект, але давайте подивимося, як плідно й ефективно зміг об'єднатися зал, коли ми побачили, що законопроект № 7269 обмежує права місцевого самоврядування. Спільними зусиллями нам вдалося досятти компромісу, щоб цей законопроект направити на повторне друге читання, і, думаю, він буде нормально доопрацьований. Хочу попросити всіх вас зробити так, щоб усе, що заперечує наданню нам кандидатства у Європейському Союзі, ми усунули, як у цьому законопроекті, щоб три незалежні телеканали, які незаконно вимкнули в ефірі, і комітет учора в цьому переконався, були повернені в ефір, щоб ми стали членами Європейського Союзу і перемогли російських нацистів у цій війні спільними зусиллями.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Кабаченку Володимиру Вікторовичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

КАБАЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу надати слово Цимбалюку Михайлу Михайловичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Шановна президіє, шановні колеги! Насправді законопроект дуже потрібний. Ми бачимо, як сьогодні працює Державна служба з надзвичайних ситуацій, служба цивільного захисту. Це ті люди,

які першими прибувають на ліквідацію наслідків тих ситуацій, які відбуваються під час воєнного стану. Це ті люди, які займаються розмінуванням. Це ті люди, які ризикують своїм життям. І дуже важливо, що така законодавча ініціатива зараз ϵ в сесійному залі.

Насправді, як казав колега Княжицький, тут ϵ надзвичайно позитивні норми, але ϵ й певні ризики, які слід і можна доопрацювати до другого читання. Те, що в проекті пропонується встановити одноразові виплати в певних розмірах, які нараховуватиме один центральний орган виконавчої влади, як і тих, кому призначаються ці виплати, це певний ризик і наявність корупційної складової. Це слід доопрацювати до другого читання.

Є також серйозні зауваження щодо статті 118 Кодексу цивільного захисту, тому що пропозиції суперечать тим нормам, які пропонується ухвалити до цього законопроекту. Те саме стосується статті 119 Кодексу про адміністративні правопорушення.

Через те команда «Батьківщини» підтримає цей законопроект у першому читанні за основу, а до другого читання будемо його доопрацьовувати. Дуже важливо, щоб ті люди, які ризикують своїм життям, і члени їх родин були впевнені, що в разі небезпеки держава достойно їх захищатиме.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Переходимо до прийняття рішення — прийняти за основу.

Шановні колеги, підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо соціального захисту осіб рядового і начальницького складу та умов проходження служби цивільного захисту» (№ 7284) за основу.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 322.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 7284. Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 292.

Рішення прийнято.

Дякую.

Шановні колеги, наступний законопроект, внесений Президентом України. Це проект Закону України «Про затвердження Указу Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 травня 2022 року «Про примусове вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів» (№ 7371). Це перші санкції, які ми розглядаємо в контексті прийнятого нами Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів», тому прошу шановних депутатів з відповідальністю поставитися до цього питання.

Ми домовилися розглянути це питання з обговоренням. Тому ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного законопроекту № 7371. Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 332.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою, як ми й домовлялися. Прошу голосувати.

(3a) - 291.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми домовлялися про виступи: два — за, два — проти і голосуємо. Прошу записатися на виступи: два — за, два — проти.

Гончаренко Олексій Олексійович, фракція «Європейська солідарність».

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Прошу передати слово колезі Ірині Геращенко.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, я хочу порушити одну надзвичайну важливу тему. Сьогодні проти України ведеться не лише реальна агресія, війна, а й гібридна війна, коли Російська Федерація і її посіпаки намагаються нав'язати думку, в тому числі на Заході, що начебто на Україну сьогодні напав Путін і виключно Путін несе відповідальність за цю агресію. Це не так. Відповідальність за повномасштабну війну проти України несуть Російська Федерація і кожен росіянин, адже 85 відсотків росіян підтримують цю війну. Вони обирали Путіна, вони консерували його режим, вони сьогодні сповідують цю ідеологію новітнього фашизму проти України, і українофобія є фундаментом новітньої російської ідеології.

Тож зараз ми приймаємо надзвичайно важливий законопроект про відповідальність кожного росіянина за цю війну. Очевидно, що ми маємо зробити все для того, щоб кожний росіянин поніс у тому числі фінансову відповідальність за війну проти України. І дуже важливо, щоб наступним нашим етапом стала фіксація так само всіх злочинів не лише тих, хто прийшов воювати, вбивати, твалтувати, а й тих, хто фінансував цю війну, і тих, хто насправді так само зомбував десятиріччями росіян, щоб вони підтримали агресію проти України.

Мають бути накладені санкції не лише на олігархат, не лише на російський бізнес, а на всі російські медіа, на всіх російських журналістів, які є пропагандистами, на всіх росіян, які повністю сьогодні несуть відповідальність разом зі своїм режимом за вбивства, зґвалтування, за мародерство, яке відбувається в Україні. Вони мають бути покарані. Тому ми підтримуємо цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Задорожньому Миколі Миколайовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ЗАДОРОЖНІЙ М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 162, Сумська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Роксолані Підласій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підласа Роксолана Андріївна. Будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, Комітет з питань економічного розвитку підтримав цей законопроект, тому я прошу вас також підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Бобровській Соломії Анатоліївні, фракція «Голос», і після цього переходимо до голосування.

Клименко Юлія Леонідівна. Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Шановні колеги, безумовно, законопроект давно дозрів і перезрів. Я хочу сказати, що ми прийняли його в першому і другому читаннях, але якимось чудовим чином там виявилося багато достатньо конструктивних поправок, які були надані Офісом Президента.

Тому в мене два заклики до нашого залу... Ні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми голосуємо законопроект про санкції.

КЛИМЕНКО Ю.Л. А, про санкції? Прекрасно. Тоді голосуємо за санкції, тому що санкції будуть реалізовані лише тоді, коли ми подолаємо вето і затвердимо законопроект.

Сьогодні голосуємо за перших 4,5 мільярда. Я сподіваюся, що цих мільярдів буде набагато більше, тому що за моїм запитом Міністерство економіки сказало, що в них готовий список з 28 тисяч об'єктів, які можна забрати у суб'єктів Російської Федерації і передати до державного бюджету. Колеги, це набагато більше, ніж 4,5 мільярда.

Тому давайте швидко подолаємо вето, проголосуємо за цей законопроект і почнемо наповнювати наш бюджет за гроші Російської Федерації, яка повинна віддати активи і заплатити за кожний збиток, який вони завдали в Україні, заплатити нашим громадянам за те, що вони наробили в їх будинках і з їхніми життями. Їхні репарації не повинні закінчуватися виключно конфіскацією об'єктів. Їхні репарації Україні повинні бути ще мінімум 50 років на її відбудову.

Давайте голосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання такою блискучою доповіддю щодо цього питання. Дякую, Юліє Леонідівно.

Переходимо до прийняття рішення. Я прошу народних депутатів зайняти свої місця. Ми голосуємо за санкції. Шановні колеги, прошу підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону України «Про затвердження Указу Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 травня 2022 року «Про примусове вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів» (№ 7371) за основу і в цілому.

Шановні колеги, прошу голосувати.

(3a) - 334.

Рішення прийнято.

Блискуча єдність. Закон прийнято в цілому. Дякую.

Шановні колеги, до мене підійшли колеги з Комітету з питань правової політики і сказали, що є домовленість з головами фракцій і груп, щоб вони зараз швидко зібралися і переприйняли рішення щодо законопроекту № 7317. Тому я даю таке доручення невідкладно зібратися, щоб ми сьогодні, дійшовши до нього, проголосували вже в тій редакції, яку ви нам запропонуєте. Дякую.

Ідемо далі. Шановні колеги, переходимо до наступного питання. Це проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення укладання угоди між Україною та Європейським Союзом про взаємне визнання кваліфікованих електронних довірчих послуг та імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері електронної ідентифікації» (№ 6173). Перше читання.

Шановні колеги, я так розумію, він включений до порядку денного, його не треба голосувати, тому я ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

(3a) - 277.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми домовлялися, що розглянемо його з обговоренням, тому одразу прошу народних депутатів записатися на виступи: два — за, два — проти.

Слово надається народній депутатці України Михайлюк Галині Олегівні, фракція «Слуга народу».

МИХАЙЛЮК Г.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово народному депутату Олександру Федієнку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Федієнко. Будь ласка.

ФЕДІЄНКО О.П., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Проект закону № 6173, поданий Кабінетом Міністрів України, передбачає внесення змін до законів України для максимального наближення положень національного законодавства до європейських вимог у сфері електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг.

Близько 90 законів буде приведено у відповідність з європейськими нормами. Це дасть можливість цифрового ринку з ЄС. Наші підписи можна буде використовувати в ЄС, а їх підписи – у нас.

Прийняття проекту забезпечить можливість віддаленої ідентифікації особи онлайн без особистої присутності під час отримання кваліфікованого електронного підпису, забезпечить широку сферу використання засобів електронної ідентифікації, зокрема *CardID*, *MobileID*, *BankID*, *SmartID*. Усі ці застосунки можна буде використовувати в якості електронного підпису.

Комітет з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 26 січня цього року ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти проект закону № 6173 в першому читанні за основу. Після цього прийняття, шановні колеги, запрошую всіх до роботи над цим законопроектом.

Хочу нагадати, що наш курс – рух до Європейського Союзу, і всіма своїми кроками і перемогами на фронті ми це демонструємо. Тому прошу шановних колег, незважаючи на фракції, підтримати вказаний законопроект своїми голосами «за».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе, «Європейська солідарність». Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Володимиру Ар'єву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Ар'єв. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні друзі! Ми з вами йдемо до Європейського Союзу, і зараз у нас є, дійсно, унікальний шанс до нього вступити. Те, що ми починаємо саме зараз, у цей час, приводити наше законодавство у відповідність з європейським, дуже конструктивний момент.

Але я хочу нагадати, що для вступу до Європейського Союзу нам треба не лише за формою привести законодавство у відповідність, а й по суті свої дії. Тому що для кожної країни, яка вступає до Європейського Союзу, є Копенгагенські критерії. Це політико-правові критерії, які визначають, що відповідність верховенству права, демократії, рівності меншин у тому числі — це основна річ.

Тому коли в Європейському Союзі бачать, що сьогодні в принципі ми можемо зловживати довірою, у нас будуть проблеми. Якщо вимикають без жодного законодавчого обґрунтування телеканали — це проблема. Якщо ведеться боротьба з незалежними членами наглядових рад — це проблема. Якщо уряд ухвалює постанови, які призводять до того, що зараз жінок звільняють із банків, — це буде проблема.

Тож я дуже прошу вас, щоб ми не зловживали єдністю, щоб під егідою єдності не намагалися притискати опозицію, а робили кроки до Європейського Союзу не лише за формою, але й по суті. На це дуже будуть зважати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович, група «Платформа за життя і мир».

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Дякую. Шановний пане Голово, шановні народні депутати України! Я хотів би звернути увагу на те, що депутатська група «Платформа за життя і мир» підтримає даний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення укладання угоди між Україною та Європейським

Союзом про взаємне визнання кваліфікованих електронних довірчих послуг та імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері електронної ідентифікації».

Хотів би звернути увагу на те, що вносяться зміни (почуйте цю цифру) до 74 законів і шести кодексів. Ось як здійснюється імплементація окремих положень Угоди про асоціацію.

Я хотів би нагадати, що в нас на сьогодні залишаються невпровадженими ще переважна більшість директив і технічних регламентів Європейського Союзу, що унеможливлює відповідну імплементацію економічної частини Угоди про асоціацію. А це означає, що ми не можемо реалізувати весь той експортний потенціал, який у нас є, який ми могли б реалізовувати з точки зору наших двосторонніх торговельно-економічних відносин з країнами Європейського Союзу, зважаючи на нинішню ситуацію, яка є в України, і зважаючи вже де-факто на моновекторну інтеграційну політику, яка фактично в нас є з 24 лютого 2022 року.

Тому, зважаючи на ці значні виклики, які ϵ на сьогодні, нам необхідно прискорювати саме імплементацію економічної частини і тих інструментів, які потребу ϵ нинішн ϵ законодавство. Це перше.

Друге. Безумовно, це питання транзиту, перевезень, зокрема міжнародних вантажних автомобільних перевезень. У нас має бути так само вільне переміщення товарів, послуг, капіталу і робочої сили для того, щоб ми могли реалізувати весь економічний потенціал України, у тому числі в промисловій політиці та в інших сферах.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ. Кабаченко, «Батьківщина». Будь ласка. Після цього переходимо до голосування.

КАБАЧЕНКО В.В. «Батьківщина». Шановна президіє, шановні народні депутати України! Мета законопроекту досить проста, абсолютно зрозуміла — щоб українські електронні цифрові підписи визнавалися країнами — членами Європейського Союзу. Тобто з тим усе зрозуміло, взагалі немає жодних питань, і ми маємо це приймати.

Але ж, на жаль, даний законопроект у кращому разі є надзвичайно сирою заготовкою, яка містить багато недовизначених термінів та норм, що полегшують кіберзлочини. У нинішній формі підтримувати його не рекомендується. Необхідно подати поправки та остаточний висновок робити вже стосовно другого читання. Але, з іншого боку, як зазначали колеги, цей законопроект є частиною пакета євроінтеграційних ініціатив, а фракція «Батьківщина» завжди підтримувала і підтримує інтеграцію України до Європейського Союзу. Тому ми вирішили підтримати цей законопроект у першому читанні за умови, якщо наші зауваження будуть прийняті під час підготовки законопроекту до другого читання.

Основні зауваження полягають у такому. Даний законопроект містить велику кількість термінів, які були просто переписані з європейських регламентів. Унаслідок цього в частини з них немає відповідників в українському законодавстві і деякі з них є досить структурними і ключовими. Це перше.

Друге. Надавачів послуг електронних ідентифікацій, які включені до системи електронного врядування, зобов'язують приєднатися до деякої системи моніторингу надання і використання послуг. А от що це за система моніторингу надання і використання послуг — жодного слова про це в тексті законопроекту.

Тому ми підготуємо і подамо поправки до другого читання, а в першому читанні ми підтримуємо.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення укладення угоди між Україною та Європейським Союзом про взаємне визнання кваліфікованих електронних довірчих послуг та імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері електронної ідентифікації» (№ 6173) за основу.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу голосувати.

(3a) - 315.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок та підготовки до другого читання законопроєкту № 6173.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 273.

Рішення прийнято.

Дякую.

Ідемо далі, товариство. Наступне питання – проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо оптимізації трудових відносин» (№ 7251). Це також перше читання.

Ставлю на голосування пропозицію включити цей законопроект до порядку денного сесії.

(3a) - 289.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

(3a) - 263.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми домовлялися про виступи: два - за, два - проти. Прошу записатися.

Юрчишин Ярослав Романович, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Ярославу Железняку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Колеги! Я не займатиму багато вашого часу. Треба голосувати за цей законопроект, тим більше, що в нас ситуація, в якій за фактом трудовий кодекс практично не працює, і якщо ми хочемо хоча б якось зберегти наш бізнес, нам треба дати йому вільність у діянні з трудовими контрактами і взагалі з трудовим правом.

Тому закликаю всіх проголосувати. Це справді те, що зараз допоможе всім, по-перше переїхати із зони бойових дій, по-друге, якось протягнути цей час, дуже важкий для бізнесу. Тому ми будемо голосувати «за», і всіх закликаю до цього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Михайло Леонтійович Бондар, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

БОНДАР М.Л. Передайте, будь ласка, слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Друзі, ви знаєте, що насправді нам дуже важливо сьогодні підтримувати і наш бізнес, і наших працівників. На жаль, у цьому законопроєкті є позиції, абсолютно правильні, дуже необхідні і слушні для підтримки нашого бізнесу. Водночає там є питання, які насправді створюють для нас більше проблем, ніж відповідей. Мова йде, наприклад, про соціальні норми щодо відпустки, про їх скорочення, і це може бути сприйнято негативно.

Давайте не забувати, що ми, безумовно, соціальна держава. Це наша сильна сторона, для нас кожна людина важлива, для нас важливий кожен працівник, кожен бізнес, кожен наш захисник. Ми не країна-окупант, яка за вбитого дає 5 тисяч чи 10 тисяч рублів і фотографує мам чи вдів з цими 5 тисячами рублів.

Безумовно, це людожерлива ідеологія, яка все знищує. Більше того, ми бачимо, як мучаться так само й інші території під ними – і Абхазія, і Південна Осетія, і Бєлгородська, і Курська, і Воронезька області.

Тому, друзі, я думаю, що ми маємо завжди показувати високий рівень у тому числі наших соціальних стандартів і соціальної відданості для того, щоб ті регіони, які з великою надією дивляться на нас, коли будуть звільнені, я вже не кажу про нашу українську Кубань, розуміли, що Україна — це не лише свобода, а й високі соціальні стандарти.

Тому, друзі, я закликаю нас всіх, враховуючи всі складнощі воєнного часу, не забувати про необхідність підтримки тих, хто потребує цієї підтримки сьогодні. Соціальні стандарти — це теж наше важливе досягнення, і ми маємо його тримати і не здавати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колтунович Олександр Сергійович, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Шановний пане Голово, шановні колеги, наша депутатська група «Платформа за життя та мир» підтримує прийняття за основу даного проекту закону. Тут, як уже було сказано колегами, ϵ ряд позитивних норм, що стосуються оптимізації трудових відносин, але ϵ абсолютно неприйнятні речі. У мене ϵ пропозиція до профільного комітету доопрацювати проект між першим і другим читаннями, тому що ϵ норми, які не сприймаються як знизу, так і в парламентському середовищі.

Щодо трудових відносин усередині країни я хотів би навести кілька цифр. За останні 2,5 року в нас відбулися вкрай негативні тенденції щодо рівня безробіття, за методологією Міжнародної організації праці. Коли ми заходили у Верховну Раду України, за підсумками ІІ кварталу показник був 7,3 відсотка, за підсумками ІV кварталу 2021 року ця цифра вже становила 10,6 відсотка. Тобто більш ніж на 3,3 відсотка зріс рівень безробіття.

Це великі цифри, і вони, безумовно, стимулюють нас чи підштовхують до того, щоб ми модернізували й оптимізували трудові відносини з точки зору спрощення, щоб роботодавцю було вигідно оформити, показати і збільшувати чисельність зайнятих у національній економіці, які в подальшому відраховуватимуть єдиний соціальний внесок, інші податки і збори. Це перший момент.

Другий момент, на який я хочу звернути увагу, що також має бути доопрацьований між першим і другим читаннями, це все-таки щоб у нас відбулося збільшення чисельності зайнятих у національній економіці. Тому що за підсумками IV кварталу 2021 року ми маємо рівень зайнятості 48,3 відсотка. У нас зайняті, за даними Держстату, лише 15,4 мільйона громадян України у віці 15 років і старше. Тому ці дві важливі речі щодо безробітних і зайнятих мають бути враховані у законопроекті до другого читання.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина», і після цього переходимо до прийняття рішення.

Будь ласка, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М. «Батьківщина». Шановний головуючий, шановні народні депутати, законопроєкт має деякі позитивні норми, які дають змогу під час воєнного стану внормовувати трудові відносини між роботодавцями та найманими працівниками.

На засіданні комітету ми дискутували щодо тієї норми, яку пропонували автори, щоб зменшити додаткову відпустку з 14 до семи днів учасникам Революції Гідності, учасникам бойових дій. Але в результаті дискусії вдалося відстояти цю норму, і в проекті, який ми сьогодні розглядаємо, залишається додаткова відпустка 14 днів.

Але, крім позитивних норм, ϵ норми, які діятимуть після закінчення воєнного стану. Щодо цього, до речі, робить зауваження Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України.

Через це ми вважаємо, що проект слід доопрацювати до другого читання, щоб такий закон діяв та унормовував трудові відносини між роботодавцем і найманим працівником саме під час дії воєнного стану і не продовжувався після його завершення або припинення. Команда «Батьківщина» готова взяти участь у доопрацюванні проекту до другого читання, ми вже маємо конкретні пропозиції. Але в такій редакції ми голосувати не будемо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо оптимізації трудових відносин» (№ 7251) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 251.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок та підготовки проекту до другого читання.

Шановні колеги, прошу голосувати.

(3a) - 241.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах. Дякую.

Ідемо далі, шановні колеги. Наступне питання — проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення регулювання трудових відносин у сфері малого і середнього підприємництва та зменшення адміністративного навантаження на підприємницьку діяльність» (№ 5371) та проект № 5371-1. Перше читання.

Шановні колеги, я пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 249.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, як ми домовлялися, зараз відбудуться виступи: два - за, два - проти. Прошу записатися на обговорення.

Ковальчук Олександр Володимирович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

КОВАЛЬЧУК О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 152, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Галині Третьяковій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галина Миколаївна Третьякова. Будь ласка.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). У законопроєкті № 5371 пропонується внести зміни до таких законодавчих актів: до законів України «Про охорону праці», «Про відпустки», «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», до Кодексу законів про працю України. Основна зміна — запровадити у вказаних законодавчих актах договірний режим регулювання трудових відносин з можливістю на власний розсуд та за взаємною згодою сторін включати до письмового трудового договору положення стосовно виникнення і припинення трудових відносин, системи оплати праці, норм праці, розміру заробітної плати. Але це все має визначатися не гірше, ніж встановлено Кодексом законів про працю України.

Комітет розглянув цей законопроект і рекомендує Верховній Раді прийняти його за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ярослав Іванович Железняк, фракція «Голос». Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, серед законопроектів, які просить нас прийняти бізнес, це один із найбільш важливих. Я дуже спрощено поясню те, про що говорила щойно голова комітету.

Ми даємо малому, середньому бізнесу право застосовувати трудові контракти між своїми співробітниками. Умовно де-факто давайте визнаємо, що це й так працює, малий і середній бізнес дуже часто працює через ФОПів, і в них є, умовно, трудовий контракт. Ми це легалізуємо для того, щоб до них не приходили з Держпраці і не штрафували на 60, 70, 80 тисяч гривень. Це правильно, це працює, і я прошу вас підтримати цю норму. Це перше.

Другий приклад. У нас ϵ IT-галузь. Зараз, коли в нас заблоковані порти, коли немає експорту через багато шляхів, IT-галузь стала однією з найбільш важливих. І якщо ви подивитеся, як вона працює, то де-факто вона працює за трудовими контрактами. Вибачте, але зарплата 3 тисячі доларів і більше ϵ лише в IT-галузі. Тому ми беремо ці норми, жодним чином не чіпаємо великих підприємств, і переносимо їх де-факто для роботи бізнесу.

Давайте, звичайно, захищати права людей, звичайно, дотримуватися європейських конвенцій, але давайте просто дивитися правді в очі: ми не можемо залишати норми 1993 року для сучасного світу. І якщо декілька уже діючих прикладів у нашій країні, показують, що там, де це де-факто працює, зростає зарплата, зростає бізнес, зростають прибутки, зростає кількість людей, які там задіяні, то буде злочином не підтримати це на законодавчому рівні.

Тож підтримуємо цей законопроект щонайменш за основу, а далі всі пропозиції доопрацюємо до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Фріз Ірина Василівна, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Іванні Климпуш-Цинцадзе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Шановні колеги, я уважно слухаю, що кажуть колеги. Звичайно, дуже добре, що пропонуються ліберальні норми, але я хотіла б звернути вашу увагу на інше. Ми зараз усі разом абсолютно заслужено і обґрунтовано звертаємося до Європейського Союзу з тим, щоб Україні надали кандидатського статусу, і ми точно мали б його отримати, працюючи далі над євроінтеграційними законопроектами.

Я хочу вам сказати, що в рішення нашого комітету щодо цього законопроекту визначено, що цей законопроект суперечить Угоді про асоціацію та праву Європейського Союзу, бо суттєво послаблює рівень охорони праці, звужує обсяг трудових прав і соціальних гарантій працівників. Колеги, давайте не робити помилок, не звужувати соціальних гарантій, прав, не робити дискримінації між працівниками різних підприємств, не створювати необґрунтованої нечесної конкуренції для роботодавців на основі цих різних прав працівників.

Я прошу вас звернути увагу, що, на жаль, цей законопроект також порушує норми Конвенції № 132 МОП, а це означає, що ще одні наші міжнародні зобов'язання будуть порушені. Тому прошу дослухатися, не допустити цієї диверсії і не підтримувати цього законопроекту, який прямо суперечить нашим євроінтеграційним прагненням.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шуфрич Нестор Іванович, «Платформа за життя та мир». Шановні колеги, після цього переходимо до голосування.

Будь ласка, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Дякую, шановний пане Голово. Прошу передати слово народному депутату Волинцю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Волинець. Будь ласка.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! У той час, коли члени профспілок наймані працівники добровільно призиваються до армії, стоять на блокпостах, ми повинні про це пам'ятати і дуже уважно поставитися до того, наскільки вони свідомі, наскільки вони патріоти нашої держави.

Колега Климпуш-Цинцадзе, виступаючи, звернула увагу на те, що ми, прагнучи інтеграції України в європейський простір, маємо дотримуватися директив Європейського Союзу і всіх соціальних стандартів. Але в даному разі так трапилося, що автори законопроекту не помітили, що в ньому порушуються норми Конвенції № 158 Міжнародної організації праці, директив ЄС, норм Європейської соціальної хартії.

У даному законопроекті передбачено внести зміни до законів України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», «Про відпустки», «Про охорону праці». Я хочу нагадати, що розроблений впродовж багатьох років цілісний проект Трудового кодексу за авторством Юлії Тимошенко і кількох співавторів пройшов аналіз усіх норм у Міжнародній організації праці, пройшов аналіз у Європейській комісії, у Міжнародній конфедерації профспілок. Такі помилки, які закладаються в цьому законопроекті або, наприклад, у проекті

№ 5388, який ми провалили, це порушення всіх норм і стандартів, порушення прав людини.

Ось, подивіться, все робиться для того, щоб посилити індивідуальні короткострокові договори, може, на один день, може, на півдня, може, на три місяці. Водночає перекреслюється такий підхід, як колективні договори, які передбачають...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення регулювання трудових відносин у сфері малого і середнього підприємництва та зменшення адміністративного навантаження на підприємницьку діяльність» (№ 5371) за основу.

Шановні колеги, прошу голосувати.

(3a) - 246.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок та підготовки до другого читання законопроекту № 5371.

Шановні колеги, прошу голосувати.

((3a)) - 248.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Ідемо далі. Наступне питання – проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників» (№ 5266). Це друге читання.

Шановні колеги, повідомляю вам, що за результатом домовленостей лідерів фракцій і груп до цього законопроекту знято всі поправки. Я дякую всім за конструктивізм.

Запрошую до слова і надаю лише 3 хвилини Михайлу Михайловичу Цимбалюку щодо цього законопроекту, і переходимо до голосування.

Михайло Михайлович Цимбалюк – 3 хвилини, і голосуємо.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. «Батьківщина». Шановний головуючий, шановні народні депутати, Комітет Верховної Ради з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на своєму засіданні 9 лютого 2022 року розглянув проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо

посилення захисту прав працівників» (№ 5266), прийнятий Верховною Радою України 21 вересня 2021 року за основу (постанова Верховної Ради № 1761-IX).

Відповідно до статті 116 Регламенту Верховної Ради України до законопроекту для підготовки його до другого читання було внесено 75 пропозицій та поправок, що надійшли від народних депутатів України з різних фракцій і груп. За результатами розгляду цих пропозицій було підготовлено порівняльну таблицю до законопроекту, яка містить усі внесені та невідкликані пропозиції та поправки, з яких враховано 17 поправок, враховано частково одну пропозицію і відхилено 57 поправок.

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України зазначений законопроект прийняти у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я дякую всім за обговорення цього питання. Дякую, Михайле Михайловичу.

Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні колеги, нагадую, що місце народного депутата в залі, займайте свої місця, і переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників» (№ 5266) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, прошу голосувати.

(3a) - 277.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому. Вітаю, колеги.

Ідемо далі. Шановні колеги, я хочу запитати. Колеги з комітету, які переглядали законопроект № 7269, рішення вже завантажене? Ще поки ні. Тоді ідемо далі.

Наступне питання – проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо першочергових заходів реформування сфери містобудівної діяльності» (№ 7282).

Я також хочу повідомити і подякувати членам Погоджувальної ради, що зняли всі свої поправки до цього великого законопроекту. Ми домовилися, що 5 хвилин відводиться на виступ народного депутата Кучеренка і деякі поправки Юлії Леонідівни Клименко, і переходимо до голосування.

Слово надається Олексію Кучеренку, 5 хвилин. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, безумовно, у всіх нас немає сумнівів, що нам з вами — і уряду, і всій країні — треба буде відновлювати зруйновані міста, громади, населені пункти. Але я дуже хотів би, щоб ви дослухалися до аргументів і моїх особисто, і нашої фракції, які не дозволяють нам підтримати, м'яко кажучи, цей законопроект, і запобігли тим дуже негативним наслідкам, до яких може призвести прийняття цього законопроекту без важливих норм.

Насамперед звертаю вашу увагу, що цей законопроект має достатньо недолугу назву «Про внесення змін до деяких законів України щодо першочергових заходів реформування сфери містобудівної діяльності». Ну, вибачте, слова «реформування сфери містобудівної галузі» — це вже смішно. Ми спостерігаємо останні роки, як реформується ота містобудівна дозвільна система, і бачимо наслідки. І якщо вже називати, то має бути назва «Про Державну програму відновлення зруйнованих населених пунктів».

А тепер по суті. Повірте моєму досвіду, що будь-який закон без комплексної системної програми, без системного бачення, як розв'язати цю проблему, призводить до абсолютно негативних наслідків. У мене немає сумнівів, що наші славні забудовники вже давно вишикувалися в чергу біля міністерства, біля відповідних комітетів для того, щоб освоювати бюджетні кошти, щось будувати, щось відновлювати. Це не погано. Але ставлю запитання: які завдання ми хочемо вирішити?

Перше питання. А людям, які проживали на цій території, частина з них загинула, частина поїхала, їх будинки зруйновані, ми компенсуємо гроші чи просто за бюджетний кошт побудуємо якісь квадратні метри і потім роздамо? Я досі не почув відповіді на це питання, що держава Україна бере на себе відповідальність перед громадянами, які постраждали, і я не бачу алгоритму, яким чином обраховуватимуться ці гроші і майно.

Друге питання. Ось я нещодавно з задоволенням послухав нашого Голову Верховної Ради. Пан Стефанчук дуже радів прийняттю закону про декомунізацію і казав, що в нас не буде старого Житлового кодексу. Скажіть, будь ласка, а ви розумієте, що в нас немає нового Житлового кодексу, тому що там треба виписати не дуже популярні речі — про відповідальність, про майно, про експлуатацію будинків? Будинки, які там будуватимуться, чиї будуть? Ми будемо продовжувати ось цю маячню з ОСББ? За всіх позитивів ми розуміємо, що вони не потягнуть цієї функції. Житлового кодексу немає і відповіді на це питання немає.

Третє питання. Скажіть, будь ласка, а чому рішення про відбудову території області приймає голова обласної державної адміністрації? Я не дуже розумію, за всієї поваги до цих посадовців. Ми рухаємося на шляху розвитку місцевого самоврядування і рушійною силою мають стати обласні ради і місцеві ради в цьому процесі.

Четверте, ключове зауваження. Друзі, ми всі мусимо зрозуміти, що при освоєнні бюджетних коштів, частина з яких будуть кредитними або донорські кошти, взагалі неприпустимо навіть думати про те, що там можна вкрапляти елементи корупції. Бо відповідати будемо ми всі падінням авторитету України. Вибачте, за даної системи контролю за будівельною галуззю, за виконанням державних програм, на жаль, я прогнозую, що ці кошти за звичним алгоритмом будуть розбиратися, буде відповідна система відкатів, і, на жаль, ϵ всі ризики, що ми втрачатимемо авторитет нашої держави.

І насамкінець. Я потім підійду до пані Олени і розповім про свого колегу керівника дуже потужної компанії, яка береться зараз відновити зруйновані об'єкти теплопостачання. Я спеціально не називаю назв цих міст для того, щоб не завадити йому. На перший його крок щодо домовленостей про те, що треба терміново готувати населені пункти до зими, що він назустріч чує? Традиційні 30 відсотків відкату. Ось чого ми боїмося і тому не підтримуємо цього законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Шановна Юліє Клименко, може, також пару хвилин? Дві хвилини, і переходимо до голосування.

Юлія Леонідівна Клименко, замість своїх поправок -2 хвилини. Після цього переходимо до прийняття рішення. Прошу запросити народних депутатів до залу.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Шановні колеги, цей законопроект — фактично доповнення попереднього законопроекту щодо земельних відносин, який ми розглядали. Безумовно, незважаючи на те що війна не закінчилася, на тих територіях, де вже пройшли бойові дії і з яких пішла російська армія, треба проводити відновлення, тому що людям треба кудись повертатися і починати жити знову. Такий закон потрібен, але цей законопроект — просто частина з великої картини, яку треба доповнити. Його треба доповнити законом про збитки, проект якого ми проголосували в першому читанні. Це те, про що просять люди, які повертаються до своїх будинків, які були розвалені російською армією.

Нам треба повернутися до другого читання і прийняти законопроект про збитки, щоб люди розуміли, яким чином їм облікувати, оцінювати збитки, до кого звертатися, яка процедура з боку держави, хто й коли повертатиме кошти за збитки, яка вартість цих збитків. А потім зібрати це все разом і зробити консолідовану претензію до Російської Федерації, яка повинна покрити всі збитки, яких завдала її безумна армія.

Тому, колеги, давайте не будемо приймати лише цей законопроект як завершальний для того, щоб почати відбудовувати міста. Давайте все-таки повернемося і включимо до порядку денного законопроект про збитки і конкретну

методологію, яку розробить Кабінет Міністрів для кожного мешканця, для кожного українця, який повертається до свого будинку, для того щоб оцінити ці збитки і передати рахунок для оплати Путіну.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Я прошу зайняти свої місця, переходимо до прийняття рішення.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо першочергових заходів реформування сфери містобудівної діяльності» (№ 7282) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 265.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Покажіть по фракціях і групах. Дякую.

Шановні колеги, ідемо далі. Ще раз запитую комітет: ще не дозавантажилося, так?

Наступне питання – проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення механізму протидії рейдерству» (№ 3774).

Ми теж домовилися з колегами на засіданні Погоджувальної ради, що вони знімають всі поправки, замість поправок виступить 5 хвилин Юлія Володимирівна Тимошенко, і переходимо до голосування за цей законопроект.

Будь ласка, Юліє Володимирівно.

Не буде? Добре. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення механізму протидії рейдерству» (№ 3774) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 318.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому. Дякую.

Шановні колеги, наступне питання — проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності з примусового виконання судових рішень, рішень інших органів (посадових осіб) у період дії воєнного стану» ($N_0 7317$).

Ми домовлялися прийняти його за основу і в цілому, були якісь питання, але голосуємо так, як ϵ , а потім... (Шум у залі).

3 обговоренням, як і домовлялися? Добре.

Шановні колеги, нам треба декілька процедур голосування *(Шум у залі)*. Чи без обговорення?

Шановні колеги, я так розумію, що компроміс ϵ . Голосуємо.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності з примусового виконання судових рішень, рішень інших органів (посадових осіб) у період дії воєнного стану» (№ 7317) за основу і в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 318.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому. Вітаю, колеги.

Шановні колеги, далі йде повторний розгляд закону з пропозиціями Президента України. Ми домовлялися, що без обговорення голосуємо пропозиції і голосуємо закон у цілому.

Шановні народні депутати, на ваш розгляд пропонуються пропозиції Президента України до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб» (№ 7194).

Відповідні матеріали були надіслані в електронному вигляді, також з текстом можна ознайомитися на офіційному сайті Верховної Ради.

Шановні колеги, ми домовилися, що йдемо без обговорення, тому переходимо до голосування пропозицій, запропонованих Президентом України.

Президентом внесено сім пропозицій. Я їх ставлю на голосування за чергою.

Ще раз нагадаю, це законопроект № 7194.

Ставлю на голосування пропозицію 1 Президента України. Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 292.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію 2 Президента України. Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 288.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію 3 Президента України. Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 293.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію 4 Президента України. Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 292.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію 5 Президента України. Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 292.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію 6 Президента України. Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 292.

I завершальна пропозиція. Ставлю на голосування пропозицію 7 Президента України. Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 292.

Отже, всі пропозиції Президента України прийнято. Переходимо до голосування закону в цілому.

Відповідно до статті 135 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб» (№ 7194) в цілому з урахуванням пропозицій Президента України. Прошу народних депутатів голосувати.

 $\ll 3a \gg -308$.

Рішення прийнято.

Закон прийнято з пропозиціями Президента України. Дякую.

Наступне питання – проект Постанови Верховної Ради України «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» (№ 7366).

У нас була домовленість проголосувати за це питання без обговорення в цілому. Так, шановні колеги?

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Постанови Верховної Ради України «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України

«Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» в цілому (Шум у залі).

Перепрошую, я надаю право заявити про конфлікт інтересів.

Народний депутат Гайду. Будь ласка.

ГАЙДУ О.В. Я не буду за себе голосувати, бо ϵ конфлікт інтересів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, тому ще раз ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Постанови Верховної Ради України «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» в цілому (№ 7366).

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 287.

Рішення прийнято.

У нас є голова аграрного комітету. Вітаємо!

Шановні колеги, у нас уже є рішення комітету, воно зараз завантажується в СЕДО. Буквально ще пару секунд. Це проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» щодо функціонування місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» (№ 7269), який ми на початку направили на повторне друге читання.

Шановні колеги, ми домовлялися без обговорення прийняти його за основу і в цілому (*Шум у залі*).

Шановні колеги, народний депутат Княжицький наполягає поставити на голосування одну поправку. Я запрошую представника комітету, і після цього переходимо до голосування.

Микола Княжицький. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Прошу поставити на голосування для підтвердження поправку 509. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету — підтримати цю поправку, так? Шановні колеги, поправка 509, правильно я розумію? Ви ж її пропонуєте поставити на голосування для підтвердження, так? Вона комітетом врахована?

Шановні колеги, поправка 509. Пропозиція комітету — підтримати її, залишити у врахованому варіанті.

Шановні колеги, підготуйтеся до голосування. Поправка 509. Прошу голосувати.

(3a) - 255.

Рішення прийнято.

Поправка залишилася в тілі законопроекту.

Шановні колеги, відповідно до нашої домовленості ставиться на голосування пропозиція про прийняття законопроекту № 7269 в повторному другому читанні та в цілому з урахуванням пропозицій комітету (Шум у залі).

Ну, всі ж були на засіданні комітету, на якому ухвалено рішення.

Перед тим як проголосувати, я надаю слово Безгіну Віталію Юрійовичу. Будь ласка, озвучте рішення комітету, якщо можна коротко.

БЕЗГІН В.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Колеги, за дорученням голови парламенту на підставі листа від представників фракцій та груп комітет сьогодні зібрався і переглянув рішення щодо кількох блоків даного законопроекту.

Перший блок, який був усіма погоджений, це повноваження, власне, обласних та районних рад. Яка редакція запропонована і які поправки підтримані? Підтриманий алгоритм, що це стосується ситуації, коли адміністративний центр окупований або оточений, або у випадку, коли Президент України ухвалює відповідне рішення, робить подання на Верховну Раду України, і Верховна Рада України своїм голосуванням ухвалює таке рішення чи не ухвалює.

Другий блок, компромісний, стосувався одноосібних повноважень голів міських, сільських, селищних рад. Там залишилося тільки сім повноважень, які стосуються безпосередньо виділення коштів винятково на потреби Збройних Сил України, безпосередньо на питання утворення центрів безоплатної правової допомоги переселенцям, на питання інспектування будівель, які були уражені, наприклад, під час військових дій, без розширення. Усі інші рішення ухвалюються шляхом голосування на засіданні, як було раніше.

Тож відповідно я можу зачитати поправки, ви можете подивитися за таблицею, тому що нумерація змінилася, які поправки були підтримані, щоб у колег не було питань.

Відповідно враховані... (Шум у залі). Все. Добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» щодо функціонування місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» (№ 7269) у повторному другому читанні та в цілому з урахуванням пропозицій комітету.

Ми приймаємо в повторному другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками, з урахуванням пропозицій комітету. Зрозуміли, колеги, так?

Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 289.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому. Вітаю, колеги.

Покажіть по фракціях і групах.

Ідемо далі. Шановні колеги, залишилося два законопроекти — № 7360 і № 7249. Ми домовлялися, що перший приймемо за основу і в цілому, але з обговоренням, і другий з обговоренням, бо це друге читання.

Отже, перший проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей податкового адміністрування податків, зборів та єдиного внеску під час дії воєнного, надзвичайного стану» (№ 7360).

Він потребує включення до порядку денного. Тому я ставлю на голосування пропозицію включити проект до порядку денного сесії.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 307.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

(3a) - 287.

Шановні колеги, з вашого дозволу, я спочатку надам слово Данилу Олександровичу Гетманцеву, тому що ϵ зміни в тексті за рішенням комітету, після цього виступи: два — за, два — проти, і голосуємо.

Даниле Олександровичу, будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги! Я хочу найперше подякувати, низько вклонитися бізнесу, який сплачує податки і працює в такий складний час, попри війну, попри ті умови, які створені агресором. І саме на вимогу бізнесу, незважаючи на те що країні дуже важко, ми відновлюємо таким законом систему відшкодування ПДВ та реєстрацію податкових накладних.

Комітетом прийнято рішення щодо деяких змін у тексті законопроекту, які я зараз зачитаю.

«В абзаці одинадцятому підпункту 2 пункту 2 розділу І законопроєкту (щодо редакції абзацу шостого підпункту 69.1) слова та цифри «20 липня 2022 року» замінити словами та цифрами «25 липня 2022 року».

Після абзацу дванадцятого підпункт 2 пункту 2 розділу І законопроекту (щодо редакції підпункту 69.1) доповнити абзацом такого змісту: «Порядок підтвердження можливості чи неможливості виконання платником податків обов'язків, визначених у підпункті 69.1 пункту 69 підрозділу 10 розділу X, та перелік документів на підтвердження затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику».

Абзац другий підпункту 2 пункту 2 розділу ІІ законопроекту викласти в такій редакції: «Визначити, що до 31 грудня 2022 року включно митне оформлення з метою вільного обігу та першу державну реєстрацію в Україні транспортних засобів за кодами товарних позицій 8702, 8704, 8705 згідно з УКТ ЗЕД, як вироблених в Україні, так і ввезених на митну територію України, здійснюють за умови їх відповідності екологічним нормам не нижче рівня «ЄВРО-3», а також за умови, що такі транспорті засоби ввозяться на митну територію України юридичними особами для власного використання та не можуть бути відчужені такими особами протягом 1095 днів з дня їх першої державної реєстрації в Україні».

Прошу прийняти законопроект та підтримати наш бізнес. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Даниле Олександровичу. Ви блискучі. Ви такий парламентський Емінем сучасності.

Шановні колеги, ми домовлялися про виступи: два — за, два — проти в обговоренні цього законопроекту. Прошу записатися колег на обговорення. Будь ласка.

Павленко Ростислав Миколайович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Прошу передати слово Ніні Петрівні Южаніній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці, шановні колеги! Насправді цей проект закону про повернення повної

відповідальності платника під час воєнного стану, це і за правильність визначення податкових зобов'язань, і за своєчасну подачу звітності, і за своєчасну сплату. Це перша частина проекту.

Друга частина – про повернення системи відшкодування ПДВ лише в ручний спосіб. Перше відшкодування за лютий зможуть отримати ті, які працюватимуть, за встановленими строками не раніше грудня 2022 року.

І третя частина – про ліквідацію діючих підприємств виробників автобусів. Тепер зупинюся. Ви знаєте, що ми на восьмий день війни, 3 березня,

визначили, що під час бойових дій, а зараз продовжується гостра фаза війни, немає у платників податків можливості звітувати вчасно, в повному обсязі і сплачувати.

Шановні колеги, наші платники податків так само, як і громадяни, без ваших норм повною мірою фінансують армію як грошима, так і матеріально. І всі сплачують податки, ніхто не ховається. У кого є обігові кошти, у кого є можливість працювати, навіть сплачували всі податки наперед понад два місяці підряд. Тому застосовувати до них повну відповідальність не лише недоречно, а це злочин проти бізнесу на сьогодні. Повернути відшкодування ПДВ можна, але не потрібно повертати всю повноту відповідальності.

Ще раз повторюю: відшкодування ПДВ у ручний спосіб уже почали обговорювати, з якими відкатами. Це абсолютна ганьба перед нашими воїнами, нашими захисниками. Та норма, яка зараз пропонується, щоб припинити роботу наших виробників автобусів, адже вони ϵ в кожному місті: Львів, Запоріжжя, Кременчук, Луцьк, Черкаси, Чернігів. До речі, вони під час війни виробляють всю техніку для наших Збройних Сил, не маючи жодної підтримки від держави...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Железняк Ярослав Іванович. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, скажу коротко, про що цей законопроект.

З початком війни найбільш необхідна галузь для економіки України, а саме експортери, фактично отримали найгірші умови — їм не повертали ПДВ. Ми закликаємо їх експортувати, приносити виручку, продавати її за регулюванням Національного банку, але не повертаємо їм 20 відсотків. Це ганьба, це проблема, і зараз цим законопроектом пропонується її розв'язати, і це, напевно, найголовніша норма, яка в ньому є.

Друга частина, яку додали, — щодо можливості ввозити старий, який відповідає «ЄВРО-3», транспорт: автобуси, трактори і те, що необхідно для бізнесу. Теж спірна норма, але необхідна. Ми знайшли компроміс, у тому числі, сподіваюся, і з місцевими органами влади, щодо того, що до кінця року в них буде така можливість. І ваші колеги, які займаються місцевим самоврядуванням, підтвердять, що, на жаль, нам треба завезти дешевий автотранспорт для комунальних служб, для бізнесу, тому що іншого немає.

Найбільш складна і найбільш дискусійна норма — щодо перевірок і щодо відновлення сплати податків. Питання стовідсотково дискусійне, і кожен прийме те рішення, яке він вважає за потрібне. Умовно, чи може бути в однакових умовах кав'ярня в Чернівцях, де, за всієї поваги, достатня кількість людей і, напевно, збільшився виторг, і в Бучі, де вони довго були в окупації і зараз не відновилися?

Чи може бізнес зараз платити податки, чи ні? Ще раз повторюю, це дискусійне питання, і мені здається, що члени комітету, а в нашому комітеті представлені всі фракції і групи, знайшли тоді той компроміс, який може бути виписаний разом з Міністерством фінансів. Якщо ти як бізнес довів, що не міг платити податків, ти не платиш, якщо ні, то, на жаль, маєш їх сплачувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальний виступ – Нестор Іванович Шуфрич. Будь ласка. Після цього переходимо до прийняття рішень. Запросіть народних депутатів до залу.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Сьогодні в дуже непростій ситуації, в якій ϵ наша країна, будемо відверті, ми маємо два фронти. На першому ми всьому світу довели, що українці ϵ найкращими, найхоробрішими і самовіддано захищають свою Вітчизну. Ми зупинили сьогодні агресора, відкидаємо його назад.

Далі. Наступний наш фронт — трудовий фронт. Виходячи з цього, ми маємо зробити все, щоб ті люди, які виїхали за кордон, повернулися і працювали, відновлюючи наш ВВП. І кожна наша законодавча ініціатива має виходити виключно з цього.

Тому законопроекти, які сприятимуть збільшенню і збереженню робочих місць, відновленню нашого виробництва, нашого підприємництва без зловживань і без кон'юнктури, будуть нашою групою підтримані.

Сподіваюся, що цей законопроект має, за всієї суперечливості, об'єднати Верховну Раду України заради однієї мети, а саме: повернути людей до роботи і можливість отримати справедливу заробітну плату. Законопроекти, які цьому сприяють, ми маємо підтримувати, і вони, ще раз підкреслюю, мають нас об'єднувати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей податкового адміністрування податків, зборів та єдиного внеску під час дії воєнного, надзвичайного стану» (№ 7360) за

основу і в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними технікоюридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

(3a) - 276.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Шановні колеги, і завершальне питання, яке ми сьогодні розглянемо, — це проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей визначення рентної плати за видобування газу природного на період дії воєнного, надзвичайного стану» (№ 7249). Це друге читання.

Я так розумію, що деякі поправки будуть ставитися на голосування, тому йдемо за порядком. Я запитуватиму, і колега розказуватиме, чи наполягає ставити на голосування поправку, чи ні.

Поправка 2. Кучеренко. Не наполягає.

Поправка 3. Марусяк. Не наполягає.

Поправка 7. Южаніна Ніна Петрівна. Не наполягає. Дякую.

Поправка 10. Торохтій. Не наполягає.

Поправка 11. Южаніна.

Южаніна Ніна Петрівна. Поправка 11. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановний пане Голово, мої поправки 11, 12, 13. Я наполягаю поставити на голосування для підтвердження лише поправку 12. І дайте мені, будь ласка, 3 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Подивіться, наполягати поставити на голосування для підтвердження поправку 12 ви не можете, бо вона ваша і вона відхилена.

ЮЖАНІНА Н.П. На врахування поправку 12, і дайте 3 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На врахування. Добре.

Будь ласка, Ніно Петрівно, 3 хвилини, і голосуємо поправку 12.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, ми щойно створили стресові ситуації для бізнесу, прийнявши проект № 7360. Є позитивна річ — відшкодування ПДВ за січень, але для решти бізнесу це те, чого вони точно не очікували.

Я дуже прошу вас і звертаюся до голови комітету: не робіть таких речей під час війни. Ми отримаємо за прийнятий проект закону таку зворотну віддачу, що ви навіть не уявляєте, і з корупційними наслідками також.

Повертаючись до цього проекту закону. Приймаючи його в першому читанні, ми сподівалися на те, що до його доопрацювання буде залучена

НАК «Нафтогаз України» як суб'єкт ринку для того, щоб не ламати ринкових відносин, на якого державою покладені спеціальні функції. Під час засідань робочої групи дуже дякую, що ми детально все розбирали, але в нас у країні відбувається якась дивна річ. Ми вирішили, що НАК «Нафтогаз України» зможе закуповувати газ перед опалювальним сезоном, коли ціна на цю продукцію буде (ми уявляємо, що відбувається на хабі) більше 1 тисячі доларів за тисячу кубометрів, і що буде далі.

Тож чому я наполягаю на своїй поправці 12? Незважаючи на те що під час обговорення ми не пішли шляхом прийняття рішення про скасування тієї норми, яка була прийнята 15 березня, вже під час війни, і якою була впроваджена диференційована ставка рентної плати, тобто змінена база оподаткування, бо очікували оподатковувати надприбутки (15 березня ми розуміли, якщо не 50 відсотків, а то, може, і більше бізнесу вже зупинено і споживання газу не відбуватиметься в Україні) при тому накладаючи заборону на експорт, ми власних видобувників газу поставили в найскрутніше положення, тому що рента сплачується при видобутку, а грошей немає, реалізації немає.

Таким чином зараз, запроваджуючи касовий метод для них, що в історії сплати рентних платежів взагалі вперше в нашій країні, і недоречно це робити було навіть під час війни, але амбіції авторів попередніх змін залишаються і ніяк вони не погодяться, що треба саме це відмінити, не ламаючи формули, яку запровадили. У поправці 12 просто говориться про те, що НАК «Нафтогаз України» має викупити газ у видобувників, які до них звертаються. Ми не примушуємо їх продавати за якоюсь фіксованою ціною, але якщо вони звернулися, то НАК «Нафтогаз України» має викупити за ринковою ціною з коефіцієнтом 0,8. На це погоджується більшість видобувників.

Прошу підтримати цю норму, вона не шкодить концепції, яка зараз...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 12 авторства народної депутатки Южаніної. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 117.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, я так розумію, більше ніхто не наполягатиме, ми все обговорили, можемо переходити до прийняття рішення. Так? Дякую.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей визначення рентної плати за видобування газу природного на період дії воєнного, надзвичайного стану» (№ 7249) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, прошу голосувати.

(3a) - 275.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому. Вітаю, колеги.

Олександр Сергійович, з вашого дозволу. Будь ласка.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України КОРНІЄНКО О.С.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, пропоную доручити Голові Верховної Ради України невідкладно підписати прийняті сьогодні в цілому Верховною Радою законопроекти та негайно спрямувати їх Президентові України на підпис.

Ставлю цю пропозицію на голосування. Прошу голосувати.

(3a) - 318.

Рішення прийнято.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за плідну роботу.

Ми не закриваємо нашого пленарного засідання. Про час і місце наступного зібрання буде повідомлено завчасно.

Віримо у Збройні Сили України! З нами правда, з нами Бог! Разом переможемо! Слава Україні!